

ITEM No. 12642/52

HUNGARY

PERSECUTION AND PURGES
INDUSTRY
COMMUNIST PARTY

M.J.
2 Oct
I. 9022

Hungarian Rubber Factory BUDAPEST.

SOURCE MUNICH: 33-year-old auto-mechanic and driver, worker of the Hungarian Rubber Factory /Magyar Ruggyantaárugyár/. On 12 February 1945 he was taken prisoner of war by the Russians in BUDA. With the other war prisoners he was escorted to CEGLED. Marching 25 km each day they finally arrived in VECSÉS where he escaped and returned to BUDAPEST on 15 February 1945. There he found his mother, in her apartment, dead, killed by Russian soldiers. In May 1946 he was put into a camp in KISTARCSA, but was released on 4 December 1947. Since that day he was under police control. From 5 December 1947 to 15 May 1952 he worked in the rubber factory. He fled Hungary via BICSKE-GYÖR-KOMÁROM-crossing the Hungarian Border at RAJKA on 15 June 1952. He made his way through Austria partly by walking or hitch-hiking via PARNDORF-WIENERNEUSTADT-SEMME-RING-MÜRZZUSCHLAG-INNSBRUCK /29 June/, IMST /2 July, BREGENZ /4 July. At LOCHAU he crossed the Austro-German border arriving in LINDAU on 5 July. At present he is in Camp VALKA. This report contains his own experiences and observations.

DATE OF OBSERVATION: 5 December 1947 - 15 May 1952.

* * *

A "Magyar Ruggyantaárugyár"/rövidítve MRG a Kerepesi ut 17 szám alatt, az Asztalos S.ut, Stróbl Alajos utca és a Motor utca között lévő, kb. 1.000x 500 méter kiterjedésű telken fekszik. E területen kö-

/more/

HUNGARY

/cont'd/

1.

rülbelül 18 nagy két és háromemeletes ház áll.

A munkások száma 4.000, akiknek 40 %-a nő. A munkások legnagyobb része három váltásban dolgozik, mégpedig 6-14-22-6 óra között. Kivételt képeznek azok a munkások, akik a gyár őrsege által szigorúan őrzött négy nagy épületben dolgoznak. Ezek később váltják egymást, hogy a gyár többi munkásával ne találkozzanak..

A gyár autó, repülőgép és kerékpárabroncsokat, gummicizmát, gummicipőt, gummitalpat, gummi-köpenyt, gummiöltönyöket, gummicsőveket, egészségügyi cikkeket és gyermekjátékokat állít elő. Hogy a négy elkerített és őrzött épületben mit gyártanak, azt titokzatos homály fedi.

A nyersanyagellátás rendszertelensége a gyár termelésében sokszor okoz zökkenőt. Ilyenkor a gyárpropagandisták a nyugatot okolják, mint akik nem akarnak ilyen nyersanyagot a demokráciák rendelkezésére bocsátani. Kaucsuk a gyár iparvágányán havonta kb. 8-10 vagonnyi mennyiségben érkezett. A Gumiigyar látta el a honvédség gummiabroncs szükségét is, amit kéthavonként szállítottak el a Daroczi utcai nagy raktárba.

Készárut hetenként kétszer 3-10 vagonnyi mennyiségben szállított a gyár jóvátételi számlára ZÁHONY-on keresztül a Szovjetunióba.

Engem 1952 március 8-án oldottak fel a rendőri felügyelet alól, ennek feltétele azonban az volt, hogy lépjek be a kommunista pártba. Szerencsére az üzemi bizottság nem tartott méltónak a felvételre.

Napi munkám a következő volt:

17-18 óráig dolgoztam a gyárban mint autóabroncs csomagoló. A gyárba való belépésünkkel fel kellett mutatnunk barna vászonfedőlappal ellátott 8x6 cm. nagyságú igazolványunkat a portásnak és a szolgálattelvő őrnek. A fedőlapon volt a fényképünk. Belül négy lap, amit a gyárvezetőség havonként pecsételt le.

Az általam kreppapírba csomagolt autóabroncsok mérete különböző volt: 30x7, 32x6, továbbá autóbusz és traktor és katonai repülőgéparoncsok. Egy ember naponként 150-160 abroncsot csomagolt. Körülbelül negyvenen végezték ezt a munkát.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

2.

Ebédpszünetünk 12-13 óra között volt. A kantinban való étkezés nem volt kötelező. Egy ebéd ára 4.50 forint. Ez 3 dl. levesből, ugyanannyi főzelékből, két szelet kenyérből, hetenként kétszer 30-40 gr. huscafatból és kétszer hetenként 200 gr. főttésztaból állt. Ha tésztát kaptunk, akkor nem szolgáltak fel levest vagy főzeléket..

Aki a normát túlteljesítette az jutalmat kapott. Az átlagos fizetés segéd munkásnál havi 600-700 forint, szakmunkásnál 1100-1300 forint volt.

A gyár jelenlegi vezérigazgatója KOVÁCS István, 1951 őszén jött a gyárba. Elődje, KERÉKES Ferenc, nyomtalanul eltűnt. Míg én a gyárnál dolgoztam, nagyon sok igazgató váltotta fel egymást.

KOVÁCS István 47-48 éves, 174 cm. magas, szürke szemű, szürkésfekete haju ember, aki fekete angolbajuszt visel. Hogy azelőtt mi volt, azt nem tudom, de nem tette rám tanult ember benyomását. Beszédében jasszos kitételeket használt, de nem rosszindulatú ember.

Egészen más fából faragták a helyettesét, KARDOS-t /fnu/. Ez 38 éves, 165 cm. magas, kövér, fakószürke haju ember. Azelőtti foglalkozását nem ismerem. Körülbelül három évvel ezelőtt SZEGED környékéről jött a gyárba. Meggyőződéses kommunista, aki szemben jószágosan viselkedik, lényegében azonban alattomos. Míg én ott voltam, körülbelül 30 ember tűnt el a gyárbólakiknek további sorsa ismeretlen. KARDOS időnként hosszabb időre eltűnik. Visszatérte után mindig fokozni kellett a munka ütemét és a munkafegyelmet. Ilyenkor állítólag "tanulmányutakon" járt.-

Az üzemi bizottság elnöke LAKATOS Ferenc. Ez az egész gyárban mindenkinek parancsolt. A munkások féltek tőle, de tartott tőle a vezérigazgató is. Szigorúan megkívánta, hogy mindenki "elvtárs"-nak szólítsa. "Csak így lehet a sztalinai eszmékért küzdeni, nincsenek már urak, minden a dolgozóké".

LAKATOS 28-30 éves, 170 cm. magas, fekete bajuszu, sovány arcú és termetű ember. Cigány típus, aki valószínűleg muzsikus, vagy vályogvető lehetett valamikor. KARDOS-ról semmi jót nem tudok mondani.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

3.

A munkásokat több ízben tettleg inzultálta. Így pl. 1951 novemberében bent volt a mi osztályunknál s előadást kezdett tartani a többtermelésről. Erre az egyik munkás /NU/ azt mondotta neki: "Ha azt akarja, hogy többet termeljünk, bánjanak velünk emberségesebben." LAKATOS erre nekiugrott az 52 éves embernek és ütlegelni kezdte. Mi három fiatalok azonban lefogtuk a dühögő lakatost. Büntetésképpen háromunkat 14 napra, fizetésünk ez időre való megvonásával becsuktak a Mosonyi utcai tolóházba. Gáspárnak semmi baja nem lett, mert mi azt vallottuk, hogy LAKATOS ezt az öreg embert indokolatlanul folyton piszkálta.

BIRÓ Ferenc előmunkás, üzemi bizottsági tag. 28 éves, 172 cm. magas, közepes termetű, gesztenyebarna hajú PEST-i ember, aki a VII kerületben lakik. Sokat tud úgy segíteni, mint ártani az embereknek. Javasolja pl. a fizetéscsökkentést. Aki nem teljesíti a normát és aki nem jár el a szemináriumokba, azzal szemben goromba. Főleg a nőkkel szemben viselkedik szemtelenül.

A gyárban a kommunista párt megbízottja PAPP Ferenc, régebben ugyanott segédmunkás volt. Jelenleg az autogumi osztály vezetője. 40-42 éves, 167 cm. magas, kövér, őszes. A munkásokat folyton a többtermeléssel moleosztálja. 1951 augusztus közepe felé három embert elvitetett. Azzal vádolta őket, hogy az ötéves tervet szabotálták. Mindegyik családos volt. Ezek nem tértek vissza. Sorsuk ismeretlen. PAPP engem is megfenyegette, hogy vigyázzak a szájamra, továbbá azért, mert nem dolgozom rendesen, nem léptem be a pártba, nem járok szemináriumba, stb. Nálam azonban a fenyegetésnél tovább nem ment.

A párt titkára KOLOZSVÁRI István, azelőtt több mint 20 éven át volt az M.R.G. munkása. 44-46 éves. 172 cm. magas, barnahajú, kopaszodó nem rosszindulatú ember.

A termelési felügyelő a gyárban a vezérigazgató. A versenyfelelős pedig az üzembizottság elnöke.

/more/

HUNGARY

/cont'd/

4.

A gyári őrség kb. 42. a tűzország 35 főből áll. Az őrség fekete egyenruhában, nappal pisztollyal, éjjel géppisztollyal felszerelve teljesít szolgálatot. Vezetőjük MOLNÁR József százados, 28-30 éves, 168 cm magas, fekete, sovány.

Az őrség főleg négy épületet őrzött. Ott a "legmegbízhatóbb" 200-250 munkás dolgozott. Ezek az épületek izgatták a képzeletünket. Azt beszélték, hogy ott valami különleges alkalmazásra használatos gummidolgokat gyártanak. Az itt dolgozó munkásokat teljesen elkülönítették tőlünk.

A mi gyárunkban is vannak besugók, pl. HÁMORI János munkás, kb. 26 éves, 163 cm. magas, sötétbarna haju, macskaszűke szemű. Sok munkást jelentett fel. Ezek a fegyelmi bizottság elé kerültek. H. MORI PAPP Ferencnek jelentette fel őket. Róla 1952 március vége felé tudódott ki, hogy besugó. A munkások meg akarták őt verni. Ekkor közhirre tették, hogyha HÁMORI-nak csak egy hajszála is meggörbül, annak nagy megtorlás lesz a következménye. Biztonsági okokból azonban HÁMORI-t áthelyezték az öreg telepre. A HÁMORI által feljelentett emberek közül hat 1951 karácsonya előtt pár nappal került internáló táborba.

Az agant provocateur-nő a gyárban MOLDAVI Mária, 20 éves, 162 cm. magas, hosszú, gesztenyebarna haju, csinos, jóalakú nő. A kerékpárbroncs osztály munkásnője. Feladata, hogy az egyedülálló fiatalembereket beugrassa, mégpedig berúgott állapotban. Igyekeztek őket a rendszer elleni nyilatkozatokra bírni. MOLDAVI véresszájú kommunista. Trükkje, hogy a fiatal emberek között úgy nyilatkozik, hogy torkig van a kommunizmussal. Az ő feljelentésére öt fiatalembert vitt el az ÁVH. Az elvitel 1951 augusztusától 1952 májusáig folyamatosan történt. Ezek a fiatal emberek nyomtalanul eltűntek.

SZALAI László munkás a regeneráló osztályon, 20 éves, 176 cm. magas, szürke szemű, barna haju, szögletes, durva arcú. Ő a kommunista párt propagandistája. Feladata az emberek belső meggyőződésének ellenőrzése és megállapítása. Pénzért mindenre kapható könnyen megvesztegethető. Iszákos, aki többször részen szegén jött be a gyárba.

/more/

ITEM No. 12642/52

HUNGARY

/cont'd/

5.

EVAL. COMMENT:

This is the first report we have received on the Ruggyantaárugyár. Location and the general line of production of the factory confirmed, all other details and all names UNCONFIRMED.

Earlier this year the Ruggyantaárugyár was subjected to a severe inquiry which resulted into the dismissal of several managers. The Hungarian press covered largely this purge. Information concerning all people under reference should be handled very cautiously, since, so far, no confirmation available on them in our files.